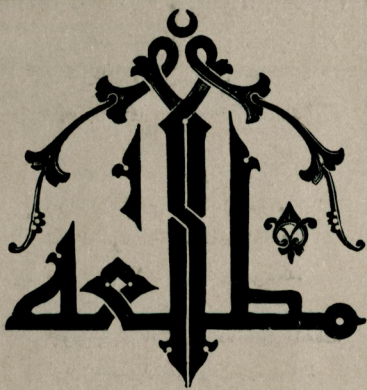

امور اداره و تحریریه متعلق خصوصاً
ایچون سینه سالوده ۵۲ نومروه
مراجعت اولتور
صاحب امتیاز و مدبری
عثمان توفیق
مسکمزموه وافق اهدا اولان آثار معافخار قبول
و درج اولتور . نشر ایلملیان اوراق اعاده اولتور
در سعادته محل توزیعی باب عالی جاده سنده
۳۲ نورولی رؤف بلک کتبخانه سیدر

بر سنه لکی سلائیك ایچون ۵۰ غروش
التی آیلغی ۲۵
بر سنه لکی سائر محملر ۶۲ ایچوق
التی آیلغی ۳۲
مجیدیه اون طقوز غروش حسابله
بر سنه لکی سلائیك ایچون ۱ غروشدر
سائر محملر ۱/۴

(هر هفته صالی کونلری نشر اولتور فنون وادیاتین باخندر)

۲۳ ذی الحجه ۱۳۱۴

۱۳ مایس ۱۳۱۳

بوسنجه ۵ غروشدر
حاصلات عمومی سی کرید محتاجین اسلامیه سنه ترك و تبرع اولنمشدر
بوسنجه ۵ غروشدر

بعض رقاقمز

« مطالعه » ده مندرج آثارک بعض رقاقمز طرفرندن ماخذی کوسترلمدرک نهل اولدیغی شمدی بقدر مشهوردن اولمش وقط بشقه بر معنا ویرله میچون بر شی سوله ده شد ایشدک .
بوسنجه منزه حاصلات عمومی سی کرید محتاجین اسلامیه سنه ایلدولدیغیندن و آثار مندرجه نکل نقلی رواجی تقلیل ایتدی لمووظو بوایسده مقصد اصلیزک حصولی سکنده دار اللمی طبیعی بولدیغیندن هیچ اولمزسه بوسنجه من مندرجاتنک نقلندن فراغت اولنسنی رجا ایدرز .

عثمانیلره !

وقتا که اوتدنبیری مظهر اولدیغی امتیازات سببیه سلطنت سنیه عثمانیه به الی الابد مندرج شرکان اولملری لازم کلیر کن تسویلات یونانیه بایلان کرید اهالی خرسنیا نیه سی رفیع لوی شقاوت تصدی ایتدی ، کرید خرسنیا نیرنک تاریخک اطلاع ی تیدیکی زماندن بری طینت غیر مفار قدرلی اوله کلن تصعب وحشیانه و وحشت انسانیت بر نمازنده ایله اوراده بولان اسلام قارداشلر مندن اختیار ، قاذین ، چو جوق دیدمدرک بر جوغنی شهید و قانلارینیه ده حقیقه تصور ی بیه الخمش قلوب عالمیان اوله جوق بر حال ضجرت و سفالتده بر اقدیلر .
ملت و دولت عثمانیه منزه ضرب مثل حکمنه یکمش اولان حیت و شفقتی بویچاره لک تپون احتیاجاته خادم اوله جوق و سناطی احضاره مصروف اولقنده در بر حالده که بر طرفندن بو حرکات وحشیانه به

سببیت ویرن ، صکرده ، ملک عثمانیه منزه اجزای متممندن ، اعضای حیاتی سندن صابان کریدی بنسه مکه قاقشه جوق در حده بر نخوت جاهلانه ابر زبده کلان یونانیرک تا قباکله نه کیره لک کرید وحشترنک شانلی بر اتقمانی آلان او جنسکاور عسکر لر مظفریات ، متابعه و موقیبات ماده و معنویه متدبه سیله تون دیساجه ایشدلماش بر شرف ، تصور اولنله میجوق بر شان عسکری قزانقده اولدیغی حالده دیگر طرفدن غلبانه کلان حیت عثمانیه او وحشترک سفلسر کردان ، آخ و بیعلاج بر اقد قلمری بوزیک - اسلامک ، یوزیک ارا مل و صبیان ، ضعفا و نسوانک مازمه حیاتیله زینی تأمینه بدل مقدرت ایلدور .

هیات . که بویچاره لک احتیاجاتی اوله آزر شیه تپون ایله به یور ، هم ت که عثمانی قارداشلرندن ، حجت اسلامیه و عثمانییدن بشقه بر مدار استنادلری بولتور . اه اییز عثمانیلمه یاقیشه جوق سماحتی اجرادن کری طور مد قلمری حالده ینه بیکلرجه ، هم جنسینز ، هم دیز ، هم ملتیز هر شیدن . . . بلا استنا هر شیدن محروم بولتورلر . . .
دولتیز ، عسکر منکر دیندر ندرت ایدن وظیفه یی شانلی بر ضرورته اجرا ندیلر . . . عسکر مز وطنری چیکنمکه جسارتی آلان متعصب بر ملتی تریه ایتدی . . . انتقام آلدی . . . بو اغورده قاننی هدر ایتکدن چکنمکی . . . اه اییز ده نقدا معاونت ایتدی . . . حیت کوستردی . . . عثمانیلمنی اثبات ایتدی . فقط بومعاونت کفایت ایتیموز ؛ مدار استنادلری اولان ریسلری ، بر آلا ی وحشینک ، خرسنیا نکل تصبی قبارمش بر آلا ی جاهلک هدف دانه و وحشتری

اولان بیکلرجه اسلام ، عثمانی قاملیلاری بوکون انظار استعطف افلرینی قارداشلرینه . . . بزله . . . عثمانیلره وقت ایشملر . . . استمداد ، استعانه ایدیورلر . . . بر عثمانیانیک حقیقی ، عالمیت بر عثمانیک بو حاله قارشی نمایمی لازم کله دجکی ایضاح لازمی ؟

پادشاه اقد سنزک ، دولت معظمه منزه ، شانلی عسکر قارداشلر منزه اثر همتی عنایت باری و امداد روحانیت پیغمبری ایله مؤید اوله ر ق حد اولسون او وحشیلر جزای سزایینی کور دیلر . لکن همبات که اثر و وحشترلی قولای زائل اوله جوق شیلردن دکلسر . . . او قدر مظلومک ، او قدر معصومک انتقالری آلدی ؛ فقط یالکر ایتقام ایله اولز نسکنامی ، مالی و ملکی خراب و تراب اولان قارداشلر منزه تپون حال ضجرت اشتغالریله ده حجه ، عثمانیه بوزجلی دکلی بز ؟

ایشته بوکون « مطالعه » عثمانییلری او بورجک نما می تأدیه سنه دعوت ایدیور . اساس مقصدی تریقات عثمانیه مزه ولو اهمیتسز اولسون بر خادم اولقندن عبارت اولان ، ایرادله انجق معصرفاتی تأمین ایدیه ییلن عاجز ، فقط عثمانیلمه یقلمنجر [مطالعه] نکل بو دعوتنه عثمانی قارداشلر منزه اجابت ایدیه جکارسنه امیز .

« مطالعه » بوکون فیات موضوع سندن بر قاج قات بهالی اوله ر ق تزه به تزه به . . . فقط سؤ قبول کور میه جکسنه بر امنیت قائم ایله عرض وجود ایدیور ؛ تسأل ایدیور . فقط بویله بر سزال ذل اوله مز . . . بالکس « مطالعه » اونکله افتخار ایدر چونکه حاصلاتنک مجموعی - مصارف طبعیه

وساڑہ گندی طرف نڈن تسویہ اولنہرق۔ کرید
محتاجین الامہ سنہ .. حال جکر سوزی حقیقہ
ہر عثمانلیک ، ہر مسلمانک جکر بی یاقہ جق بر
درجہ اولان کرید محتاجین اسلامہ سنہ تا عددہ .
اوت ، مطالعہ عثمانلیری اولہ بر بورجک
ایفاسہ دعوت ایدیورک « عثمانلیق » نام جلیلی
اوبورجک حسن ایفاسیہ تعالی ایدہ جک .. عسکرلرمز
عثمانلیق قرینی مادہ اثبات . ہمہ دہ شانی برصورتہ
اثبات ایتدیر . اہماجزدہ اولنہر بیرو اولمیدر .

عثمانلیر ! دوشونکرک بوکونبی حرکات
سمیعا نکز یارین تاریخہ .. اومعکس ایدیہ
یکہ جک . زاسلاخزک ، اوشانلی بابالمرک نامنی نصل
برحس افتخار ایلہ یاد ایدیورسفق یارین بزمدہ
اسمیز اولہ آکیلہ جق . « عثمانلیق » کلدسی
« جاست » و « سماحت » مراد فی اولدیفنی و توفیہ .
جنگزہ عاجز « مطالعہ » امیندر .
یساون عثمانلیق !

شہیدالازل رحمہ اللہ علیہ

کیمدر شواقی صقالی شہمتلی قہرمان ؟
کیمدر اوشہوار مہیب سفید سر ؟
کیمدراو - سیف قاہری دستندہ شعلہ ور -
دام اوکندہ عسکرک اولقندہ در دوان ؟

کیمدر اونظرہ مندن اوچان برق انتقام ؟
کیمدر اوہستندہ اولان ہیبت علی ؟
کیمدر او - شیر پنجہ قہرندہ منجلی
برتک قلیچلہ - خصمہ ایدن صول واقصام ؟

شمیری سایہ افکن سطوت مفارقہ
کیمدر اوشیر دل .. اوکزیں سرور غزاق ؟
کیمدر اوساخلوردہ شدید الشکیمہ ذات ؟
کیمدر اوزندہ ہیگل دہشت .. اواخرقہ ؟

عبدالازل ! . بودر .. بودر ایستہ اونامدار ..
عبدالازل ! . بودر .. بودر ایستہ اوشانلی بیر ..
عبدالازل ! . بودر .. بودر ایستہ اوزرہ شیر ..
عبدالازل ! . بودر .. بودر ایستہ اوجانسبار

عبدالازل کہ شانی توقیر ایدر غزا ..
عبدالازل کہ سفینہ نقاد اولور ظفر ..
عبدالازل کہ نامنی تبخیل ایدر قدر ..
عبدالازل کہ عزمندہ حیران اولور قضا ! ..

ہارسلان چوجوقلرم ایلری ! . در .. کیمدردی او
شدتلی یایلم آتشدہ قارشہ دشتک .
زیرا قوماندانسدہ کی شیران یکتکت
مطلق موقیقتی درک ایدردی او .

دیرکن اورلدی ال و قولندن . نہ حکمی وار ؟
سور مکدہ متصل اوسمند جلادق .
بر قہرمانی ریش خون جیتی
وایس برافانجہ یولندن نہ حکمی وار ؟

اولادی دعوت ایلدی آتنن ایتمکہ
زیرانشان آیردی اتی متصل عدو .
لکن اوخواستکار شہادت .. اوکا ججو
مسعود .. باشلامشدی ایچندن سویتمکہ .

چوق یکمدن اوچیمیسیدہ کلدی دانہنک .
امابودقمہ جان آلہ جق بردن اوردی آہ !
آتنن دوشیجہ زردینہ طویلاندی ہب سپاہ
افسوسخوان اوسرد شیعج یکانہنک .

« اولادرم - دیدی - ایلری ! . آرش ! داغا .
« قہر آ سوروب یاقک خس وخاشاک دشتی ..
« مطلق شو قارشیکی تہیہ دفن ایدک بی .
« اوسون طہر قوتکز عون کبریا .

پایانہ ایرمسیلہ برابر بوخوش خطاب
کوردی ہیجومنی ایلری طوغری عسکرک .
آواز نصرتیلہ - بہادر یکیتلرک -
روح لطیفی چیقدی سموانہ پرشتاب

اقدام ایدوب اوموقعی آلدی اوکون غزاقہ .
نمش مبارکی تہیہ ایتدیر دفین
پیرشہیدی رضیہ اولمشدی یک حزین
حرمتلہ سوردی خاکنہ یوزلرتون غزاقہ .

دشمندن اخذ ایلدش ایدی برچوق اسلحہ
اندن چانلدی قہرینہ برقبہ ظفر
کوگردی ارلری او قونان خطبہ ظفر
عکس ایتدی عرش اعظہہ کلبانک « فاتحہ .. »

رجائی زادہ
اکرم

• ملونہ ، دکل ، عبدالازل ، کچیدی !

جسارت ایلدی یونان تجاوزی حربہ ،
یتشدی محوی ایچون برتدافعی ضربہ !
اوهیجہ صایدی بزى .. کوسترلدی پروارلق ؛
کیم ایلدی مدنیک ، کیم ایتدی باربارلق ؟
خدا یلیربدیولردہ اولمز اولہ دنی .
ہمان برک دینہ کچیں اولہ برمدنی !
بزم سکوت صبورانہ من اطاعتدن ،
عدو صاندردی بونی عجزدن ، بطاؤندن !

جان آندی ایستہ قوماندان دینجہ « آرش ایلری ! » ؛

جہانی طوتدی بوقومک ظفر ترانہ لری .
سلاح اوموزدہ ہمان آشدی صیرتو ، تہلر ،
بوقوم دشتی کندی برندندہ تہلر .
امل غزا وشہادت اولنجہ ہر نفرہ
کوکس ورر اونفرلر شاداٹ سفرہ .
نہسو : کون ، نعدہ طویدن ، توفکدن اورکرلر ؛
دومانہ ، آتش ایلہ اکتایر بو عسکرلر .

اولوری جان ویرن انسان سرورہ مستغرق ؟
مکرکہ ترک حیات ایلہ شہید اولہرق !
نصل کولر کئی اولدجقہ داغدار بدن ؟
مکرکہ عودت ایدہ شانی بر محاربہ بدن !

وجودی یارلہ ، قورشون نشانی غازیلر !
ار اوغلی ار ، قوجہ عثمانلی ، شانی غازیلر !
تسالیادہ نہ یارارلقلر ایتدی ہر بریکز ،
کیرنجہ معرکہ بہ مقبل اولدی مدر بریکز !
نہ قہرمانش اوعبدالازل ، اوسرد غزا !
یکید بونام ایلہ من بعد یاد اولنہ سزا .

کومولیدی اومبارک وجود ، اوپیر شہید ؟
زینیدی مہدی .. نیچون لحدی اولامش ناہید ؟
« یکتلمر چیقہلم غیرت ایلک شو طاغہ ! »
دیورکن آہ وورولش چکیملہ مش اوتاغہ .
جریمجہ - ندن اودم ناامید ایشلر ہ - ؛

« وورولدیکنر باشاسز کیتیک ! » دیشلر ہب ..
اوکندہ عسکرینک ؛ رہبر نجات پدر !
یالین قلیج آتک اوستندہ ، اولق اوزرہ ہدر ؛
« ہجوم ! » امری بررمش وجودی خون آلود ؛
بووقہ نانہ مطلق اولور مدار خلود .

صوکندہ بیردلور اولور سقوط نما ،
وجودی خاکہ دوشر ، روحی آمان بجا .
شہید دوشہسی دخلون ایدر معیتق ،
معیتدہ ہی عسکر طوتار وصیتق :

جنازہ باشدہ .. نقرلر یورر کیدر جیلہ .
جنازہ باشدہ .. اوتکبیر عکس ایدر جیلہ ؛
جنازہ باشدہ .. دوب « لالاہ الااللہ ! »
جنازہ باشدہ .. اولور ہبسی رهنورد فلاح ؛

جنازہ باشدہ .. کچید اوستہ دوشر اعدا ،
جنازہ باشدہ .. چیقارلر عدوی چیکتہ نیرک ،
جنازہ باشدہ .. عدو اواسہ یاغال کرک .
سزک بوخالکز عثمانلیلر ! نہ حالتدر ؟ ..

دکل بو واحدی تصورہ شہرل قادر .
دم ہیجومدہ تہلبار ، امان یارب ! ..
جہانی تیترہ تہجک شی بو حالت اغرب ! ..
نہدر بو ، نقش ایلہ صولت اوگوسارہ ہلہ

لحدیا بیش اورادہ سونکولر ، توفکولرہ !
طاغک باشندہ کومرلر شہید محترمی
کہ عزم ورزمدہ عین شباب ایش ہرمی

پکن محاربه دن طابعی طورور آن ،
محافظ وطن اولمش بو حافظ قرآن .
کو مولدی جان و پروردگ آلدینی بره جسمی ؛
نیچون ویرلمه سین آرتق او مبره اسمی ؟ ..
نیچون دینله لی ارتق او برزه ملونه ؟
الی الابد قوجه عبدالازلله یاد اولنه ! ..
بوشانی حرب الله عبدالازل قرین ابد ،
مزاری اولسون اللهی ملکره معبد ! ..

اسماعیل صفا

(برتضمین)

۱-

امید جهاننده بیوک ، ذوق ایسه محدود ؛
هر ساعتی عرک امل افزا ، الم افزود !
ماضی : متوالی ، ازلی سایه محدود ؛
مستقبل : ابدله طولو بر مقبر مسدود ؛
حال ایسه سعادت کبی ، راحت کبی مقفود ..
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلود ! »

۲-

مقبرلی محو اولسه کردش دوران
بر او یانه جق یر بوله ماژ خانه نشینان ؛
طاش ظن ابدله رک قولدانیورده انی انسان
موتایککدن اولبور بر نیجه ایوان .
صاغزله طولو مقبره در عالم بی سود ؛
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلود ! »

۳-

فریاد ! .. بوسوز ترجه حال فلکدر ؛
هر آن جهان بر ابدی آه دیکدر .
مادامکه انسانلر ایچون نوحه کرکر ،
مادامکه فریاد ایله عالم بیته جکدر ..
تلمکه یار اتمده نه در شیوه معبود ؛
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلود ! »

۴-

بر قاج سنه سیر اتمک ایچون ملک فتانی
انسان چکیور ایکلیهرک بار قضایی ،
وارسه چکه جک روحیه بلکه اوبلانی ؛
هیچ کورمیه جکسه دل ناشادی صفایی ،
یوقلق کبی وارلقده نیچون اولیه نابود ؟
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلود ! »

۵-

ای خالق اعظم ! نصل اتمزنی بیزار
کوش ابدیکک بر نیجه بیک آه شرربار ؟
دهشتلی بر آواز ایله دیر ذاتکه هر بار
طاغزلر ، اوچورملر ، اووالر ، طالعفلر ، اشجار
کوکلر ، کرلر - ابلر ایکن عرشکی مسجود ؛
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلود ! »

ع . نادر

سومک ایستدجه

ع . نادر بکه -

زیر نخل ملاحظتکه سنک
قلبی عشقکه دفین ایتدم ؛
لانغ محرمیتکه سنک
ابدی سومکه یمن ایتدم .

بوله ماژ یر دلمه کندی ایچون
باشقه آد ، باشقه سوکی ، باشقه قاذین ؛
کورونور قلبک برنده بوکون
- سنک عشقک ، سنک ، خیالک ، آدلک !

قوباروب سینت زارمندن
قلبی آلدی نیجه صدقک ؛
بوش قالان صدر ناله کارمندن
کایور شیدی شقه شفقک .
شیدی بن بویه خسته ، بویه یارم ،
شیدی بن بویه قلبسز یاشارم !

سوه جک بشقه بر قاذین کورسه م
ایسترم - سومک ، ایسترم .. سوهم ؛
او زمان بویه خسته ، بویه یارم ،
جسممک بویه کشته حالنده ،
کوکسمک بوش قالان محلنده
بر درین .. بر درین الم طویاره !
جناب شهاب الدین

تمثال جهالت

مرکوز ایدی ابلک نظر خدشه ناری
آفاق شهوده ؛
اولمشدی بتون له ، لکه مکس ناری
امواج غنوده ؛

بر صمت سیهرنک ایله مشیوع خیالات ،
طاغزلر درله صانکه بر محفل اموات ..
یا لکز قوجه بر تم ؛
بر طاغ کبی آدم ،
دیکش نظر غیظنی ، بی خوف و مبالات ،
ایلردی او بوش غلله ایراد مقالات .

کوکرر ، باغیرر .. طاغزله چاربارده صداسی ،
بی فائده ، ایلردی بتون کندینه عودت ؛
آبلق بوزینک حیه جاروب نماسی
انظار تماشا به و ربوب ثقلت و وحشت
تتردی جوارنده ی ، پیشنده ی اشیا
نطقندن اوچان زهر برودتله ؛ او حالا

پر جرات و نخوت
ایلردی خطابت ؛

اشعار و فنون ، هپ او دوواقرده مهیا
چرکاب تعرضدن ایلردی تماشا ..
انسانلنی محتاج ایدی ، شایان تکبر .
بیکلرجه کواکه !
آتمشدی بو منظر بی همرنک تفر
بر خوف سیاهه .

توفیق فکرت

صوک قطره

وداع ایوب نظرک کیر لیجه جلاک ایله
حزین حزین یاشامق ایسترم خیالک ایله ..
بودر بوکون امل .
بو آریاش سکارویا کبی کایر ؛ برکن
زمان کچر ، اونوتورک بتون بتون بی سن ..
بیلیرمیسک بونه دن ؟

دوشونه ، فکری بورمه بوک ایچون کوزلم !
اولورمی برک خز نه ستره هیچ محرم ؟
پکر بزمده بویوله حیاتن هر دم
فراق ایله توأم ؛
الی الابد سکا دوشکون ، الی الابد کوسکون ،
شکسته دل کزرم غربت ایلرنده بتون
بودردی چکمک ایچون .

کوب پکر سک او ، وز سلیکه رک بوسوز لمه ،
سنک خیالکی اشغال ایلر بنم یرمه
صفالی بر چهره .
اودمکه ، سودیکم ، اثار ایلر صحاب عدم
اوهاله شب عشقه ، اوزلقه برف هر م ؛
کایر زمان ندم ..

سراب مهم نسیان ایچنده بر قطره
ویر سنک دل مأیوسکه امیدرها ؛
اوقطره متفکر ، اوقطاره سودا
- غریب .. لرزه نما -
دم اخیر مآتمده دوکدیکم یاشدر ،
حیات بیکسه که بروقالی یولداشدر !

سیرت

معضونه خیاله

سنی بن کندی کندیمه ای یار ،
دوشونوب بر دم ماللمده .
سوسله یوب جله خیالده
ایله دم کندیمه ایس لیل .

كوك يوزندن آلوب مهابری
سکا بر لانه ایدم احضار ؛
ایدیورسک اولانه دن ابدال
شمدی هر لیه ر ضیای سحر .
سفی ای عرمک ضیا و فری ،
سفی بر دفعه او پنهان روح
تک یار و دیار ایدرسه اگر ،
ابدی نیش اول ، که مجروح .
او زمان ایستهرم که لیل سیاه
بنی ایسون ظلام ایچنده تابه
بر شفق طوغه سین جوارمده
بو عذاب الیم ایله نالان
کچین آرتق بهار وصف و خزان ؛
بر چچک آچم سین مزارمده !
حسین سعادت

مصاحبه

اوروپا نیچون یونانی سویور ؟

ایشته بر سؤال که اوروپا لیرک جوابنی ویره
بیله جکری پک شبه لیدر . کچن نغمه زده اوروپا
غزته لرندن بعضریک یونانی جاها امرنده حددن
زیاده غیرت کوستر دکبری یازمش ، بو غیرتک
بر غیرت دنیه اولدیفنی ، خرسینانلق تعصبندن ..
هائیا او خرسینانلقده وجودی اولدیفنی ادنا
ایدله کن تعصبندن نشأت ایتدیکنی اثبات ایتش
ایدک .

دن مین اسلامک احکام جلیله سنه کسب
وقوف ایتمدن ایلر بده بر دین عومی شکلنه کیره چکی
بو کونکی اوروپا افکار جیده سنک اسلامیتی قبوله
شباب کوستر ملرله استدلال اولنان مسلمانلق
تعصب جاهلانده ننه قدر اوزاق بولندیفنی بوراده
ایضاحه - جداولسون اخوان دیمزک مسئله یه
وقوف تاملری بولنلق حبسیله - لزوم بو قدر .
اوروپا لیرده کندی علمانک .. فقط هر ماده یی
بر دقت موشکافانه ، بر فکر علوی بطرفانه ایله
تدقیق و محاکمه ایدن علمانک اسلامیت حقدندی
متروکات قیلرینی مطالعه ایله حقیقته کسب اطلاع
ایده بیلور . واقعا اوروپانک عصر حاضر
فلسوفانرک اک مشهورلرندن صایلان «ره نان»
اسلامیتک مدنیت معارضی اولدیفنی ادنا ..
یالکز بر قوری ادعا ایتش ایدی . بو ادعاک - که
اوروپا لیردن بر جوعنی محض حقیقت اوله جق
درجده حرزجان ایتش لر در - نه قدر باطل
اولدیفنی حقدندی پترسبورغ علمای اسلامیه سندن
بازیدوف افندیک اثر حامة همتی اولان مختصر
بر کتایی او قویان اوروپا لیرک ره نانه اعتماد ایتدیگری
نسبتده یوزلی قیراره جق شه دن وارسته در .

اوت ، اوروپا اسلامیتی طایندیغی حالده
عزیمند بولنقله اقتضار ایدبور . ارکچ مسئله -
هر حقیقت کی - بر شمسعنه خارق العاده ایله بوظلام
غفلتی پارچه لیه جک ، اوروپا شیریه طبعانک
کوزرینی قاشدره جقدر .

فقط اصل غربی اوروپانک بغضی یالکز
اسلامیه دکل ، اودین مینی قبول ایدن اقوام
مختلفه بده شامل اولسیدر .

ایشته ایکی ملت محاربه تک بری اسلام اولنجیه
اوروپا لیرک خرسینان اولان جهتیه توجه
ایده جکری اسلامیه اولان بوعداوتک .. تعبیر صحیحیه
کندیلرنده عدم وجودی ادعا ایتدیگری حالده
هر مسئله آلتندن کال شدنه یوز کوستره کان تعصب
صلیبنک تیحه غیر مفارقه سیدر .

دوت علیه عثمانیه تک بونانستاک تافلکانه
گیره رک اوچنجی خط مدافعه سنی ده اولکی ایکی
خطی کبی قیروب کچمش ، اورالزینی رایت ظفر
آیت عثمانی ایله تابدار ایتش اولسی اوزرینه بوخطوط
مدافعه تک بونان دشمنلرینه هزار اوله جق ادعاسنی
اوزرینه سورمک درجه سنده برکها ت جاهلانده
کوسترن اوروپاکی دوستلرمنز تلاشی ارتیردی .
بر مارتکه عقد اولنقرسه عساکر عثمانیه تک مظفرأ
آندیه کیروب باش کالیسه اذان شمعی او قوعسی
لمحقق اولدیفنی حقیقی بردنبره تظاهر ایدنجه شاشد .
لامغه باشلادیلر .

مغلوب یونانلیرک استرحای ، دول معظمه تک ده
توسط واتمامی اوزرینه متارکه عقد یچون مذاکرات
لازمده بولنقله ، سعاده سنیه شرفضاد اولدی .

اوروپا لیرک مقصدلری حاصل اولدی دیک ،
چونکه متارکه تک مصالحه انتاج ایتسی طبیعی
کوریور ؛ بناء علیه آندیه گیره لیه جک .. او
« منبع علم و عرفان » ، او « مهد مدنیت اقوام »
(!) اولان شهره عثمانی ، « اسلام » آیینی بصمیمه جق .
اغربی شوراده که اوروپا و باخصوص فرانسز غزته
ری شمعی ده بشقه مطالبده بولنیور .. هائیا

کچن هفته « تان » غزته سنک « هلالدن صلیبه
انتقال ایدن اراضینک تکرار هلاله انتقالنه حقوق
دول حاضره (!) مساعد دکدر » دیمش اولدیفنی
یازمشد قیا ، شمعی فرانسز غزته لرینک بر جوعنی
عینی صورته اداره افکاره باشلادی . هله « تان »
- تمیر عفو بپورلسون - عادتاً قودور بیور ؛ ممالک
مقوتوحنک مأمورین عثمانیه معرفتله اداره بباشلا .
نمی اوزرینه عثمانلیق علمینده اوقدر تجاوزکارانه
سوزل سویبورکه انسان او قودیفنی شینک حریت
وجدان اوزرینه مؤسس اولان عصر حاضر افکار
عمومیه سنه ترحان املق حیثیتی قزاتش بر غزته
اولدیفنده حقیقه - اما حقیقه - شبهه ایدیور .

فقط شوراسی غربیکه بولری او قودنجه انسان
حدت ده ایتجو ؛ طبیعی بر تبسم استخفافکاری
دودانلرمن دوکیلیور بیسور . بر جوق مقاصد
غربیه ترویج بولنده یازیلان برسوری معانسر
شیلره عطف نظری بیله زائد کوریور .

یالکز بر سؤال وارد خاطر اولور : عجبا
فرانسز لک یونانه بو قدر محبت کوستر ملرینک سببی
نه اولسه کرک ؟

معلوم اولدیفنی اوزره سیاستده « محبت »
کلمه سی بو قدر ، وارسه بیله معناسی بزم آکلادیفنر
محبندن جوق ، هم پک جوق فرقلیدر . بر برله
دوست کچین ایکی دولتک دوستلنی معضای بوزدن
مقابلاً منتفع اولدقاری ایچوندر . بوانتفاع یامادی
یامعنوی اولور . فرانسز لک یونانی بر نظر محبت
و شفقتله - ظاهرأ - کورمک ایستسی منفعت
معنویه نی تأمیندن بشقه برسیده مبتنی دکدر .
زیرا یونانلیرک اوروپا یه مدنیت خواجیه کی ایتدیکی
فکرینی متضایاً ایلری سورهرک جلب قلوبه
چالیشسی نه قدر اساسسز اولدیفنی بو کون تحقیق
ایتشدر . حکیم عثمانی اجد مدحت افندی حضر -
تارنک « حکمت تاریخنن برنده » عنوانه وترجان
حقیقت هر فیفزه یازدقاری مقالات دقیقه بوراسنی
مکملأ ایضاح ایدیور .

اوله ایسه اومنفعت معنویه نه در ؟

قریم محاربه سندن صکره عساکر عثمانیه تک
دور محمود خاندنه باشلانان تظیفنی اجمال ایتک
اوزره فرانسز ضابطانی دعوت اولنش ایدی .
بر این معاهده سندن صکره ایسه حکومت سنیه عثمانیه
فرانسز ضابطانی برینه ایلیقت عسکریه سی و فونون
حریده درجه تقریبی ۱۸۷۰ محاربه سنده یی
ولوله مظفریایله میدانه چیقان آلمان معلر تعیین
ایتدی . بو تیدیک نه قدر محسنانی موجب اولدیفنی
عسکر مرک انتظام و فن حریده بو کونکی درجه سیله
- که سنه فرانسز غزته لری محجوبانه اعترافدن
کری قالیبور - آکلاشیلور . فرانسز لر کندی
خضم جانلری اولان وترقیات مادیه و معنویه سیله
حقیقه اوروپانک ایلری کیشمتی ملتی اولدیفنی
اثبات ایدن آلمانلرک کندیلرینه ترجیحی ممکن دکل
چکه مدیلر . هله کندیلرینک دست رسیده نه تودیع
ایدش اولان یونانلیرک کرک انتظام عسکرکی
و کرک فن حربجه نه قدر کری اولدیفنی حرب
حاضر دن آکلاشیمی کیفیتی بو معلولیت معنویه لرینی
مزدا ایتدی ؛ غرور میلرینه ، نخوت طبعلرینه
فنا حالده تأثیر ایتدی .

شمعی دوشونمک : آلمانلرک فرانسز لر دن
زیاده مترقی اولرنده بزم نه دخان وار ؛ هر کس

سنگین و حکومت آردشیر (قزاقان و بلخ و خراسان)

مقیاس ۸۶۰۰۰

۱۰۰۰

مقیاس ۱:۱۰۰۰

نقشه قوقالما راه به مخصوص

شخص واحد متامنده اولان هر دولت منفعتی آردینی، بزمه منفعتن آلمان ضابطانی استخدا میله تحصل ایده جکی تحقق ایندیگی جهتله آلمانلری فرانسزله ترجیحدن طولانی مستحق عتابی بز؟ تکرار ایدرز: فرانسزله مسئله حاضرده آلمانلره قارشی بؤکرمغولیت معنوبه اوغرادقلری ایچون بومغولیته آت اولان عثمانیلیری چکه بولور. آرتق فرانسز مطبوعاته ویرلسی لازم کان اهیتمک درجه سنی ایضاح لازمی ؟ ...

آلمانلره تشکر اتمز

باورمدن بالاستفاده ایکی کون قدر افراد عالمه ملاقی اولق اوزره سلائیکه کیتشدیم . بوکی سیاحتلر انساننده انسان تصادف سوقبله هجده خاطر وخیالنده بولنیان ذوات ایله ده ملاقی اولوب توسیع معارفه بوقولور که بوجهتمه بعض کره کوچک برسیاحتدن بک بؤک فائده حاصل اولبور . ایشته بزم ایکی کونک سلائیک سیاحتی بویه بر فائده سیاحت اولمشدر . سلائیکه زیارات ضرور بدهدن صکره قالان زمانیزی نزهه حصر ایده رک کاه مملک . بجه سته وکاهه ساحله کائن اول امپریالک قهوه خانه سته دوام ایدر ایلیک . ججه کونی یند بعض احبایله برابر اورایه کیش ایلیک . اول صاحبی محمد افندی ایله قوشمقده اولدیهمز صره ده اولنده فضلالی امرای عسکر به مزدن بزاتک بولندقلری خبری . دیکندن مشارالیهک صحبت وملاقادن مستفید اوزره اوله . لریه جیفیق آرزوسنی اظهار ایدیم . محمد افندیکی دلائلیه اولتک ابوقاری قاتنده او اوله بیکره رک کندیلرله کسب معارفه وبر ساعت قدر ملاقات ایلیک . ملاقات انساننده الطبع الکیزاده احوال ووقوعات عسکر به حقیقه تعاضی افکار ایدیلدیگی صروده مشارالیه بزمه خاطر شکرانی اخطار ایش اولق اوزره دیدیلرکه :

— بحاربه حاضرتهک بدایت ظهورندن بری یونان غزته لری اردوی همایونده بک چوق آلمان ضابطی بولندیفی واکثر محارباتک دخی آنرک همت ومعاونتیله قازاندیفی بیان ایله برطاق خلاف حقیقت سوزلر یازمشلردر که غزته جی اولق حیثیته بوکی نشریانه البته جله مزدن زیاده سز واقف سکر . یونانیلر هر خصوصده اولدیفی کبی اردوی همایونده آلمان ضابطلری بولندیفی مسئله سنده دخی اوروپا افکار عموم سنی تقلید ایده چک صورته نشریانه بولمشلردر . کرچه اردوی همایونده موجود بولنان مخبرلر حقایق احواله واقف اولدق اردوی همایونده بالفعل

قومانده ایدر آلمان ضابطانی موجود اولدیفی واکتساب اولنان بالجه مظفریاتک محض ضابطان عثمانیک اثر ترتیب مهارتکارانه سی اولدیفی منسوب اولدقلری غزته لره یازمشلر بوضولته بز آریجه تکذیب زحمتی اختیاردن قورنارمشلر ایسه ده مادام که اردی همایونده آلمان ضابطانک وجودی آوروپاغزته لرنده ازچوق موجب مباحثه اولمشدر بزده بوندن بالاستفاده آلمان ضابطانه المانیافون عسکر به سته قارشی اولان حسبات شکر ایله مزنی صحائف مطبوعاته قوه جق اولسقی ترقیات عسکر . یهجه کندیلرندن فوق العاده مستفید اولدیغز آلمانلره حق شکر اتمزی بحق ایضا ایش اولور ایلیک . بونک ایچون طرفکرذن اولسایده منسوب اولدیغز غزته لره بفرقه مخصوص یازارسه کرک مهم وظائف عثمانیه مزدن برسینی ایضا ایش اولق صورتیله ده کسب تمدوحیت ایلر سکر .

فاضل مشارالیهک بواقفده لری جیداً نظر دقتی آجیدی . عبارته اخیرده بونانیلرک اعلان وادعا ابتدکلری وجه ایله اردی همایونده بالفعل قومانده ایدر المان ضابطی بولنماش ایسه عساکر عثمانیه تک بوکون جهانی انکشت بردهان حیرت برقان انتظام فوق العاده می و ترتیباتی عسکر به مزده کوربان انار مکملیت تامه تک حدی . ننده آلمان ضابطانک بک چوق انضمام همتی کور . لش اولدیغندن بلطفه وکره تعالی عساکر منصوره ملوکانه تک طرف طرف مظفر اولدقلری برصرده بزم ایچون آلمان ضابطانک همزینه و عوماً آلمانیا . لیرک حکم زده ابراز ایلدکلری بحان توجهاته عرض شکران ایلیک وجانب مخصوصه دن بولمشدر .

صنوف عسکر به عثمانیه تک فنون حربیه ججه درجه کماله ارتقاسنی ناهیناً المانیان صاحب وقوف ومعلومات ضابطان جلی حکومت سینه ججه اولندن بری معتاد حکمنی آلمشدر . ۱۸۷۰ سنه سی بحاربه سی اوزرینه شهرت عسکر به سی بالا کیر اولمش بولنان مشهور مارشال مولتکه تک دخی بالفعل خدمت عسکر به عثمانیه ده بولندیفی نظر دفته آله جق اولورسه آلمانیا دن عسکر به معلری جلبنک نه زماندن بدأ ایلدیگی تحقق ایدر .

بزم ایچون شایان مغز تدرکه معلم اولدق المانیان دن مملکتزده گلش بولنان ذوات هی آبروی ارباب فنون عسکر به صایلان امرادندر . ماره شال مولتکه دن صکره جلب اولان بلوم پاشا جهاننده نادرالامثال فنور استحکامیه معیلمرندن اولوب استحکامات حقیقه عثمانی ضابطانده وورش اولدیغی درس لک حاصل ایلدیگی نتایج حسنه بولونه کبی برچوق موافقه فلیات ایله رهین ربه ثبوت اولمشدر .

باوم پاشا ممالک شاهانه ده اقامت ایلدیگی اوتوز

قرق سنه ظرفنده عثمانی عسکر تک فضائل علویه سنی هر کسدن زیاده تقدیره موفق اولدق عسکر . لری بودرجه مکمل اولان برملکتی کندیسنه وطن ثانی اتخاذ ایش او صورتله سوش اولدیغندن بقیه ایام حیاتی بکیرمک اوزره مملکتی بولنر المانیایه چکلدیگی زمان دخی عثمانی جزائی متقاعدسی شرفی محافظه ایش اولق ایلمله اصولاً تقاعدی اجرا ایتدیروب او صورتله المانیایه کتشدر .

عصر جناب پادشاهیده ترقیات عسکر به مزنی رهین مکملیت ایلیک خصوص مهمی جلب نظر ایلدیگی زمان دخی المانیان معلین جلبنه تثبیت بیورلشیدی . عصرلر دن بری فضائل و مزیات عسکر به سنی محافظه ایش اولان برملته عسکر کلک ترقیات جدیده سنی کوستروب حد ذاتنده جهانک الکنجی عسکر اولان بر قوی ک ماهر الکه علم عسکر درجه سته بیشدره بیلیک شرفی بک بؤک اوله جفتدن المانیایه بوشرفاشترک ایلیک بک چوق طالب ظهور ایشدر . بولنر میاننده مملکتزده کلن کهلر پاشا روایت ومعلومات صاحبی اولقله برابر هیئت ضابطانیزی ومعلومات وسیع سیله الکی زیاده مستفید ایلن ذات مشیر فون درغولج پاشا حضرتلردر .

مشیر مشارالیه متوفی امپراطور برنجی واهلم طرفندن درسه دانه کوندرلدیگی زمان « المانیاردو . سنک صاخ کوزی مقامنده بولنان رضابط مقتدر خدمت سلطنت سینه کوندرلشدر . » سوزلیله اوصاف جله سی ذکر و تعداد ایلشیدی .

مشیر فون درغولج پاشا حضرتلری ممالک محروسه حضرت پادشاهیده بولدقلری مدتیجه بو اوصافه کمالاً مالک بولندقلری اثبات ایدجک اوقدر اجراءت فعالانده بولنمشلردر که هیئت عسکر . یهمنز هجج بروقنده پاشای مشارالیهک اوصاف جله سنی خاطر دن جبقاره به حقدر .

دولت او فون درغولج پاشا حضرتلره برابر کلن معلین میاننده دولتو قاهبو فنر پاشا حضرتلره دیگر المان امرانک طوطیچیلر میزی ، پیاده میزی ، سوار میزی رهین مکملیت ایتمک باینده سبق ایدن همتلری وهله کمال تحصیل ایچون آلمانیا به کوندر . لش بولان عثمانی ضابطانی شان عسکر میزی اعلا ایده چک برصورت مکملده بیشدر برک باینده المان ارکان کرام عسکر به سنک کوریلن اثر غیرت لری اوقدر بو کدرکه بزم ایچون بونک تشکرانی ایضه چاشمقی وجانب مخصوصه دندر .

عثمانیلرک خصائل مجبوله سندن بربری ده ایلیکی ، معاونتی کورمش اولدیغی اقوامه قارشی موبدیر حس شکران ومحمدت محافظه ایتک خصات نعمت شناسانه سی بولندیغندن عساکر منصوره ملوکانه تک وهیئت ضابطان کرانزک معلری بولنان

آلمان لرحہ مدار مغزرت عظمًا اولہ جق درجہ دہ
آثارہ ارت عسکرہ، اثر فضائل جنکوری ارازیلہ
حاز شرف و شان اولدقلری برصرہ آلمانہایت
عسکرہ سنک ہمانتی بانخاصہ بر آوردہ السنہ تشکر
برم ایچون بر شرف مخصوصہ صدر .

سالنیکلی توفیق

حرب

نظر بکزی ، ہستی بشریتن بری کذران
اولان اعصار غیر مدودہ یہ ؛ تا انسانلرک بیابان
وحشتہ امرار اوقات و حیرت ایلدکلری او مجبور
مہم سنلردن بدأ الہ ادوار تکاملیدی قدمہ قدمہ
بالتعقیب شمعی ردای مدنیت التندہ اختفا ایدن
شوان طقوزنجی عصر اوآخرہ قدر اعلا ایلدیکز :
سائر بر جوق شیرلہ برابر ممتاز ، نافذ ، عمومی
اولہرق نہ کورہ جکسیکیز ؛ براحتراض بی پایان
الہ الیک تبقیہ طبیعہ سی اولق اوزرہ حرب ووغای
داغی ، محافظہ موجودیت اغورنہ مبارزات ،
افراد ارسنده اولدیفی کبی فرق ، قبائل ، اقوام ،
مل و حکومت ارسنده ہمان عینلہ بوحال
جاری و ہر فرد ، ہر ہیئت بوکا مروض اولشدر .
انچون دینلہ بیلیرکہ حرب فکری مبدأ انسانیتلہ
توأمدر ، فطرت بشرہ دہ مکتوزدر ؛ بیتک توکتک
شاندن اولیان موعات و احتراض تمیز نہایت اکا
منجر اولور . صحائف تاریخیدی قاریشدیرالم ،
خریطہ عالمی ہرح وصرح ایدن وجہہ ارضی
تبدیل الہن محاربات عظیمہ تک اسباب ووقوعی
تعمیقی ، تدقیقی ، نفوذلی بر نظرلہ ارایلم ؛ نہ
بو اوروز ؛ ہب ضبط اوتامز ، تسکین ایدلر ، احتیاطات
شن و شہرت ! ناپولیونلر ، جنکیزلر ، قیصرلر ،
آنیاللر ، الملک بلا لری او او قودلجہ دہشتدن
بری لرزنک ایدن حادثات مؤسفنک باشلجہ
مسبیلر بیدرلر ، جنکیزلر ، تیورلرک کبی رغدارکارزو
وادل ذاتیسی ایچون ملتہ ازابیلر ، بر عصر محصولی
اولان ملونلرحہ وجودلر او مستبدک احتراضات
غدارانسنہ قربان اولورلر ، بنہ او حرص سکون
بولمز ، انسان قفالرندن قلہر بنا ایدیلر . تمدادہ
کمز مظالم ، نہایتسز و حشتلر اجرا اولنور ، قانلر
دو کلاور ، برکون اول عظمتلی بنالریلہ موجودیت ،
سیات کوسترن برملکتدن اترہسی کونی اڑقالمز ،
ورائہ حاصل اولور . نہایت بو ظلملر بو استیدادلرہ
بر آوج طوپراق ختام و برر .
ایشته تاریخ بزہ بونلک کبی بر جوق مثاللر
کوسترن . طبق مقدرات طبیعہ کبی مقدرات
تاریخیدہ وارد . بونلرک ہر ایکسی اقوامک
ازادلرینہ معارض بولنورلر . قوملرہ انسانلرکبی
سربستدرلر لکن بعض شرائطلہ ، تأثیرات اقلیمیہ

وجغرافیہہ تابعدرلر . بوندن ماعدا ملترک اعتقاداتی ،
اعتیادات اخلاقیہسی ، معلومات بشرہ تک کافیہ
شعبانہ عائد افکاری واردرکہ برجنسک مساعی
فیہ و صنایعہ و مذہبیہ سنک مخزن عمومیسی و برجنسک
روحی کیدر . اقوامک مال موروثری اولان
بواعتیادات اشخاص اوزرنہ انلرک تابع بولدقلری
شرائط مادیدن قوتلی بر تضیق اجرا ایدرک اقلیم
ایلہ جنسک حائر اولدقلری تأثیرہ معادل مقدرات
تولید ایلرلر . حرب دہ بو مقدرات جلہ سندنبر .
حرب انسانک قوای حربیہ و وجدانیہ سندن
انبعاث ایلر . حرب اولہ بیوک بر بحراندک
مخاربہ تک امتداد نتیجہ موجودیتلری سلاحلرک انہ
تسلیم ایدلش اولور . محضافکر استیلا و استبدادہ
مستندأ و قوعہ کثیر بلن مدہش محاربہلر اسنشا
ایدلدی تقدیرہ بر ملتک حقوق مشروعیہ حکومتی
مدافعہ قصدیلہ دیکر بر ملتہ اعلان حرب انلیسی
مدافعہ مشروعیہ مستند اولدیفندن الہ کہ معیوب
و شان دولتہ مغایر کورولہ مز . بو محاربہ دن متولد
کافیہ مسئولیت ابتدا بغیر حق تجاوزدہ بولنان حکومتہ
منحصر قالیر . تاریخ مستقبل متجاوزی تقبیح ایدر :
چونکہ صلح عمومی بی احلال الہ مشدر مدافعی معذور
کوسترن . مع مافیہ حرب کرک طرف غالب ایچون
کرک حکومت مغلوبہ ایچون بر مصیبتدر . کرد
باد محاربات ارساندشورش ، اغتشاش ، انتظامسزلق
حکمران اولور . بر حکومت ایچون وجودی لزم
اولان انتظام ادارہ بہ خلل کلک ایسہ مصائب
شدیدہ دن مدود اولدیفندہ شہدہ بو قدر .
بودر جہ سیتالیہ برابر حرب بعضاً بر ملت
ایچون واسطہ نجات و فلاح اولہ بیلیر . اکثر محاربات
عظیمیدی بر تنوع عمومی تعقیب ایدر . صنایعہ ،
ادبیاتہ ، علوم و فنونہ ، فکرزدہ بر نشو و نما
وقوع بواغہ باشلار . دور سابقک سیئات و ردیشاتی
مقامنہ جدی ، چالشقان بر دور قائم اولور . وطنک
دوچار اولدیفی مہالک قارشوسندہ لرزہ ناک اولان
قوای مادیہ و معنویہ بہ بعدالحرب بر انکشاف
کایر . یکی وجوہ کتیر بلن اشدہ اسکی روتقسزلق ،
اسکی مہمیت قالمز . دور سابقک انقاضی اوستندہ
محکم ، متین بر دور باشلار . انجلائی افکار ہر
خصوصدہ بر تجدید رونما اولسنی اناج ایدر .
مخاربہ تک مدت دوامیجہ افراد علویہ تک تشکیل
ایلہ مکدہ اولدقلری طبقہ سفلیہ بہ قدر ہر کسدہ
وقوعہ کلن ہیجان افکار بعدالحرب تأثیرینی
ادامہ ایندیرر ، ہر کس دہا ای کورمک دہا ای
دوشونمکہ ، دہا ای اکلامنہ باشلار .
حربک «صنعت» دہہ تأثیرات حسنہسی
واردر . بونی بر اروپا مؤلفی « حکمت بدایع

حرب» لوحہسی التندہ کی مقالہ سنہ موضوع بحث
اتخاذ ایدرک دہشدرکہ : «صنعت الہ بذول الہاماتی
حربدہ تبحری ایدر . انتظامسزلقلہ ، شورشلہ ،
اغتشاشلہ ، قائلہ مزوج و منجر اولان حرب عاصبان
بر صورتہ علمامار لینی آچار کہ صنعت ، آمال عدیدہ سنہ
جولانکاہ بولسون . ہر زمان افصہی شرقدہ اولدیفی
کبی تمدن اوروپادہ ، امریقادہ اولدیفی کبی
افریقا حوالیسنندہ ہر عصر دہہ اقتدار قہرمانلق ،
مشروعیت ، مقاومت ، ماتم ، خوف و دہشت ،
خرابی و الحاصل ہیئت مجموعہ لرلہ وحدانیت
حربی تشکیل ایدن شوحنیات مختلفہ شاعرلرک
طبیعتہ ، رساملرک فورچہ سنہ ، معمار و موسیقارلرک
تخیلہ لرینہ الہام بخش اولمشلر اولہ جقلردر . بر
بجر ساکن ورا کدک منظرہسی اوکندہ ، فورطنہ
انساندہ بلا مرحت اعماق خفایانسنہ سور وکلہ دیکری
مظالملر تخطر اولنوروی ؟ ...»

محمد جاوید

بر مکتوب

غاوسدن . ۳ مایس سنہ ۱۳۱۳
انقدم !

غلو سہ واصل اولدیفی کون مطالعہ کزی مطا
لہ الہ شرفیاب اولدم . غریب تصادف سرلوحہ
سندہ بر نسخہ فوق العادہ چقارہ جککزی و حاصلہ .
تنی بو عصر مدنیک انظاری رحمانہ سندہ دو .
چار ظلم و اعتساف اولان کرید اہالی مظالم سنہ
ترک ایدہ جککزی کورجہ فکرم ، حسابتم بیدان
تبدلہ اوغرادسی . روملر کریدہ ، ملکہزہ اسلا .
ملرہ انواع مظالمدہ بولنیور . بز اسلاملر دشمن طو .
پراغندہ بزہ سلاح اتانلرہ ، جائمزہ ، مالرہ ، مو .
جودیت سیا سیدہ مزہ کوز دیکنرہ قارشو ارانہ
لطف و مرحمت ایلوروز . اوروپا حالا شرعی
اکلامیہ جقمی ؟ غفلت ، تعصہ حالا دوام ایدر .
جکمی ؟ حیرت ! سلائیکنن بک پارلاق آرزولر ،
امیدلر الہ حرکت ایشدم . الا صونیبہ موصلتمدہ
او نورانی خویلاز ، اولاووتی تخیلر بر سحاب باس
ایچندہ قالدی . چونکہ بز ہیج بر حقہ ، ہیج بر
سبب مشروعیہ مستند اولیہرق حقوق صریحہ .
مزہ تجاوز ، عالم انسانیتہ تعرض ایدن دشمنلر الہ
حرب ایتک فکرلہ حرکت ایشیدیک . حالبو کہ
الا صونیدہ ہر فرداردوی ہمایونک حال تحفظدہ
بولنہ جفتی ، حرکات تجاوزیہ بہ قیام ایدلیہ جکی
فکرندہ ایدی . اجراءت یومیہ دخی بو فکرلری تا .
بید ایلور ایدی . جناب حقہ جد اولسون . بو
فکرلرک اصابتسزلکی چوق دوام ایتدی . اعلان
حربی متعاقب بون اردوی ہمایون بر شوق ، بر

شطارته غرق اودای . دھا ایلك حرکتده اسمانه
 پیوسته اولان تکبیر نداری اره سنده طاغری ،
 طاشلری عکس ایندیرن طوب ، تفنک صداری
 ایشیدیز بر حالدہ قالدی . او قاری طاغر ، او
 دهشتلی طاشلر کویا لسانہ کلدی . هر ذرہ سی
 « الله ، الله ، الله » کلمه منجیہ سنی تکرار اید
 بیوردی . عثمانلی دلاورلرینک ، شنی سلاح ار .
 قداشلرک قلوب موحدانہ سندن صادر اولان بو
 ندای دیندارانہ اره سنده طوب تفنک سسلری
 صحیحاً سیوری سنک صداسی کی ویز کلورایدی .
 اولوم نددیک اولدینفی کیسه خاطر وخیاله کتیر .
 میور ایدی . بویله شوقی ، رونقلی بر سور جلیل
 ایچنده لرنوبه ، یکیشهره ، ولستینه ، نہایت غلو .
 سه داخل اولدق . جناب حقہ بیک شکر !! بر
 طاق ارقداشلرم وار ایدی ، کہ محاربه اولیہ جنق
 فکر و اہیسنه مغلوباً سلا بیکدہ قالدی . بر طاقلری
 ایسه تفنک پاتلار ایسه یانکرده بولوروم دیدی .
 بوکون شہد ایتم ، کہ او ارقدانلرم مادی ومعنوی
 قزاعش اولدیغیز شرفہ غبطہ ایتمکدہ بولنماش
 اولسون . چه سود ! . . . آرزویہ مطاوعت کفا .
 یت اتمور ایش . بوکی شرفی موققتلرہ مظهر .
 یت ایچون طالعک ، تصادفک دخی تأثیر کایسی
 وار ایش .
 ایندیکیز محارہ لک مفردات و تفصیلاتنی یاز .
 مغہ حاجت کورہم . زردہ دشمن قوتہ تصادف
 ایتدک ایسه دھا ایلك مصادمہ پریشان اولدی .
 عثمانلی دلاورلرینک صولت شیرانہ لرتنه قارشو ثابت
 یونانیہ هیچ مٹاہ سنده قالدی . دشمن شرف و ناموس
 ملیک ایجابانته قطعاً توفیق حرکت ایدمدی .
 فی الحقیقہ عوارض طبیعیہ دن بالاستفادہ عثمانلی قہر .
 مانلرینک صولت شدید لرتنه قارشو جدائبات ایدلر دہ
 یوق دکلدی . انجق عسکر لرمز یا ناموس ! یا
 اولوم ! سوزندن باشقہ بر شی بیلدکاری ، بر شی
 دوشون دکاری ایچون هر مهاجدہ مظهر موققت
 اولدی . ہلہ آن استیلادہ ضبط و اشغل ایدیلان
 قصہ وقریہ ل اہالیسنک محافظہ مال و جانی ایچون
 اردوی ہمایونک کوسرتدیکی مردک ، عالیجنابلق
 تاریخ انسانی تی زین ایدہ جنک ، اسلامیتک ، انسا
 نیتک مآثر علویہ سنی جهان طور دقہ السنہ انامدہ
 ابقا ایلیہ جنک شرفلر دندر . کربیدہ عموم مدنی
 اوروپا لیلرک کوزی اوکندہ اسلاملر حقندہ روا
 کوریلن معاملہ وحشیانہ دوشونیلر ، نسالیادہ
 اسلاملرک او وحشیلر حقندہ ابدال ایلدیکی آثار
 عاطقت نظر دقہ آلیر ایسہ یونانلیرک بو مقہور .
 یتی عدالت الہیہ ایجابندن اولدیغنه حکم ایتمک
 ایجاب ایدر . چونکہ بر چنگانہ یلہ چکرہ سنی

محافظة دہہ بو یوناندر بدرلرندن زیادہ ثابت و منا .
 نت کوسرتیر . مقصد دشمنی سنی استحقاق دکلدہ .
 یونانلیرک اوقدر یایفرہ ، اوقدر غرور ، الایشلر .
 یلہ برابر ینہ چکرہ سنی محافظہ چالیشانلر قدر
 اولسون ابراز آثار ممانت ایدہ مدکلرندن طولابی
 بیان تأسفدر . مع ہذا کریدہ دوکیلن خون مظلو .
 مانہ ، حالا یورکلری یاقان اینن مضطربانہ ، کو .
 زلرینی غرقہ دموع ایدن فریاد یتیمانہ البت غیرت
 الہیہ طوقنور :

البتہ اولور او یقسانک خانہ سی ویران
 بوکون ارمیہ بد حرکت اولنہ جقدر . سینہ مدہ
 بر جریحہ مفخرت و اریلم نصل التیامیذیر اولہ جنق ؟
 بن او یاردن قائلر اقدہ اللہ سمک حضور ینہ
 جیققیق ارزو سندنہم . موفق اولوروم . اشته طابو .
 رلر حرکت ایدیور ، یکیرم متصل ایقنلر یلہ طوبرا .
 غی قازایور . متصل کیشینور . کویا لسان حال ایلہ
 ایلرو کیدہلم دیور . موسدہ نہ کوزل ! ہوا صاف .
 دکز را کد . کواکلر شن و شاطر . اشته طاہورلر
 حرکت ایتدی باقیکر کونشک دم اغترابندہ نہ حزن
 نغمدر صماخ جائزی ترین ایلدیور .
 عثمانلیز ! سوزمزدن دوغیر !
 اولوم ندر ؟ قورشون ندر ؟ بیلیر !
 بو برلری روملرہ بز و بر میر
 ارقداشلر آرش ایلری کیدہلم
 قاری چوجقلری اینجتمیہلم
 دینسز اولسہ اکری کوزلہ باقاز
 روملر کی قاری فیران یاقاز
 هیچ کیسہ نک خانہ سنی یتیماز
 ارقداشلر آرش ایلری کیدہلم
 قاری چوجقلری اینجتمیہلم
 عثمانلیدہ مردک وارد ؛ شان وارد
 ناموس وارد ؛ کرم وارد ؛ قان وارد
 بز اولدک زردہ ہونوز جان وارد
 ارقداشلر آرش ایلری کیدہلم
 قاری چوجقلری اینجتمیہلم
 نہ علوی ، نہ لاهوتی نغمہ ! آرز قالدی خاطر .
 مدن چیتما جق ایدی . شہید فرید فریق محمود
 جلال الدین پاشانک نجل نجیبی ، شہید سعید محمد
 علی پاشانک داماد عالی نژادی قائم مقام انور بک
 بسالت و شجاعتنہ بناہ میرالای متعاقباً الوالی ربیہ
 رفیعہ سنی احراز ایتدی . انور پاشا حضرتلری
 المانیادہ تحصیل کورماش ایسہدہ غولچ پاشا
 حضرتلرینک اردوی ہمایونہ نشر و تعمیر ایلدیکی
 معارف عسکریددن بہرہ دار اولان ارکان حربیہ .
 مزدندر . حق نظر دن صافلاسون . ارقق حرکت
 ایدہ یورم . ہمدہ سینہ مدی او آجی نشانہ مفخرتہ
 کولہ کولہ ؛

« سن صاغ اولہ سین سودیحکم بندہ سلامت »
 مصراعنی تکرار ایدہ ایدہ کیدہ یورم . سودیکم
 وطلم . سلامتتی ارزو ایلدیکم جاتم دکل ملتدر .
 باقی جناب حق ملک و ملتک سعادت و اعتلاسنہ
 حصر وجود ایدنلری مکافات آلہیہ سنیہ مظهر
 یورسون عزیزم .

بر عسکر

بر کجیہ لک کلین

صیح قدر لطیف ، شفق باطوری قدر ظریف
 اولان صبحیہ - ایرکندن قالقار بچہ یلہ ایز الیلہ
 دیکمش اولدینفی چیچکلرینی صولار قورواوتلری
 یولار بر ہوس باغبانی الہ شو اکلنجہ لی خدمتی
 حسن ایفایہ چالیشوردی بوضاً الاجہ قرائلقدہ تاغندن
 قاقلوب اولطہ سنک انصالنہ دی چار داغہ چیقار ،
 قدرتمن اولہ اولہ اولان سیاہ ایک کی عیوشاق
 صاجلرینی پریشان بر حالدہ آرقہ سنہ اثر ، ظلمت
 لیلی یارمغہ چالیشان ایری کوزل قارہ کوزلرینی
 ناغجہ سنہ دیکوب یواش یواش زائل اولان شب
 تاریکی پارلاق کناہیلہ بسبتون دفع ایتمک ایستدی .
 زربا غمہ سنی خیال مبال کور یورسہدہ چیچکلرینک
 رنگنی سچہ میور و اوارق زسردنی تاشایہ موفق
 اولہ یوردی . ہوا آجیلدقچہ صبحیہ نک مدورجہ
 بیاض سیاسی عرض دیدار مہر تابان کی کورلمکدہ
 و آرقہ سنہ بیغلان سیاہ صاجلرینک منظرہ سی ، کیچہ یی
 خاطر لانتقدہ ، تلاشندن اہتر ازہ کن مرکزی انظار
 آتشنا کیلہ غریب بر آہنک المش اولدینندن ہنت
 مجموعہ سی اشعہ شمسہ بکرہ مکدہ ایدی ! . . شفق آندقچہ
 قیمرنی دوداقلرینی تیم اراق ایدن طانیلر تسملری
 آرتقدہ ، انجوقی دیشلری ایسہ شبنملرہ مزین
 بیاض بہار چیچکلر یلہ رقابت ایتمکدہ ایدی . بہار
 عمرینک اون بدبجی - نہ سنی اکال ایلکدہ اولان بو
 نوشکفتہ چیچکلرینی و کتابلرینی سور ، قصہ نک
 سار قیرلری کی اشتغالات بیتیہ ایلہ متوغل اولیوب
 آزادہ بشار ، صباحک لطیف روزکاری یوزینہ
 اوردقچہ قلبی حسابات شاعرانہ ایلہ قباروب غریب
 بر صورتدہ چاربار . قارشوسندہ طواع ایدن کونشک
 اقدہ حاصل ایتدیکی نقش الوانہ حیرتہ باقار نہایت
 اولطہ سنہ عودتہ کتابلرینی دوزلتیر ، بویلہ جدیمک
 وقتی بولوردی یکدن صوکرہ مطالعہ یلہ طالار ،
 اقسام اوستی نہ ناغجہ سنہ چیقار ، پدی حاجی صادق
 اغانک ورودی او زورینہ التدی قبیلہ قارہ لادینفی
 کاغذ پارچہ سنی قریب سنک بر کوشہ سنہ آتوب استقبلا
 لنہ فوشار : « او قومش قیرم ، کاتب قیرم ! » جلہ
 نواز شکارانہ سنی ہر اقسام بدرندن شکر و او بونجاغہ

نائل و لطفه الشیق شیاریق چو جعفر کی کمال تها کله
نخذ ایله دی .

صحنه بدرینک قره العینی ایدی ... کیندن
کوچوک دکر اوج همشیره سنک مظهر اوله مدینی
محبت و التفاته آیشمش ، بدرینک قولنجه ارکک
اولاد دکر نده ، واده سنک اداسنه کوره تیل بر
قیز جعفر ایدی !

صحنه نیک دکر همشیره لری ده کوزل و فضله
اوله رق طوبول قیز اولوب بدی یاشنده بو انان
اک کوچوک همشیره سنک بله انده بوکک ایچون
پاموق ایلمی و یاخود اورمک ایچون برطیلمکینه سی
بو اوردها یوجک اولان دیکر ایکسی دخی عاداتا
والده نیک وظیفه سنه معاونت اتمکده ایلدیلر . صحنه
اونلری هیچ اولماز سنه ساده جه قرآنه اولسون
آیشدیرمق ایسترسده موفق اوله مازدی .

صحنه سهده فطری اوله رق طبیعت شریه ده
واردی . نه چاره که ولایت مکتبتندن شهادتنامه سی
اوب چوقد قن سکره بدری وطنی بو انان قصیه
عودت ایشلر اولدیندن تحصیلتی اگاهه موفق اولماش
بو جهته نیک طمانی ، نیک روحوانه اولان شماری ده
غیر منتظم ، وزنی و قایده سی قاریشی و رحالده قالمشدی .

۲

حاجی صادق انا متوسط درج زنگینردن
اولوب عاونان - واسه متبله قصیه نده تیر ایش
برذات ایدی . اوج جفتلیکی اولوب که اهیتمیسنه
روم ایلی و اجرانندن کبار دوشکونی اوزی - اوزی
طوغری عبدوش بک استمد بر کیمینی مو باشی
انتخاب ایش و کارلی جیمه شدی . عبدوش بک
سنه کتباته ده نه باره ارتکاب اتمه بر حقه مراضی
اولمی - یه نده حاجی صادق انا ایچمه سبب روت
ایلمشدی . حاجی صادق انا دو کار شوق اوله رق
عبدش بک بول اوغلی جعفری تحصیله سوق ایلوب
تون امور - حسابیه سی اوکا - واله ایش و قیبتلی قیزی
صحنه بدی ده که کلاجله رق اولاد رچالندن محروم اولد .
یغی جهته مستقبل دامادینی کیندینه کیل و اولاد
ایندشدی .

جعفر پدیری کی مستقیم و صاحب مرتب برکنج
ایسه ده سربست طوری و نایب آتشین اولدینندن
حاجی صادق انا نیک زوریه انده بو انان قلی آتوب
مکمل رسلاح آلمنی و اسب سوار اوله رق چفتکلاری
طولاشتی سور ، که مخاطره لی اورمانزده آو اولماقندن
تلاذ ایدر ، قورقو نهدر تیز ، قارلی تیبیلی هوالده
یو جلیق ایدرک قارشوسنه تصادفی ایدن جنوار لری
کمال شمه اتله تلف ایلر بر آقا جان ایدی .

شاعره صحنه نیک اطوار نه تمامیه ضد اولان
شو دامادی حاجی صادق انا نیک فنا انتخاب ایش
اولدینی وارد خاطر اولور سهده بویه کلدی صحنه
نک اشاعری ، چیمکلاری نغمات طوبوری تعریف بولنده
باشلار و اونلری سودیکه وطنه محبتک تیز ایدن
محبت ایدر ، وطنک محافظه سی ایچون ده دکل یالکز
رچالک نسوا نیک بله چالشمه سی زومنی میدانه قوردی

کوریابوریا ! صحنه سهده غیرت ملیه ، محبت و وطنه مع
زیاده موجوددر .

حاجی صادق انا نیک حریمی بک حارات برقادین
اولدینی ایچون تیل صحنه نیک عبدوش بک چنتلاک
قربنده اولان خانه سنه کلین کیده جکندن بک منون
اولوردی امع مافیله جهاز احضارینی قیزینک دست
مهارته برافسه قلم و کتاب طوتان اولمک ایاکنه
طوتکی بک مشکل بر دعوی اوله جفندن اورنا نجه
قیز بیه کک کفک باشنه کچوب و قتیله هر شیئی
حاضر لاشدی .

بر صباح صحنه با نجه خدمتی تیره رک اوله سه
هنوز عودت ایلمشدی که حزلی حزلی قیو اور بلی نجه
غریب بر صورتده بورکی او بنادی .

کان جعفر ایدی خانه بیه کیر کیر مر « آغا بابا »
دیه حایق ره رق صادق انا نیک اوله سنده صولوغی
آلمشدی ! جعفرک یوزنده کوریلن آثار نلاشدن
واوستنک باشنک سلاحه جهز اولسه نندن صادق
و حریمی تعجبیه « هوار ؟ » سؤالی ایراده مجبور
اولمشلردی .

جعفرک یوزندن مسرتلر صاچلبوردی !
خیلی ناله :

— ایسته بن ده اصونیه کیدیبورم ! دیدی .

صادق انا :

— باباک بدل برمشدی !

جعفر — اوت اما نندن خبر سز و برمشدی !
بابامه یالواردم آغلام اذن الدم ؛ آنا می ده راضی
ایتم شمدی سزده بر پرمدسکز ! الکزلی او بیکه
و صحنه بدی آتوب کتورمکه کلام یارین همان
کیدیبورم ! صادق انا — آه ، هیچ اولورمی ؟
کلدکن صکره آلورسین !

صحنه نیک والده سی — یوق باق جعفر بن
قیزی دو کونسز درنکسز ویرم ! دو کونده
کورش اولمی طول چایینی !

جعفر قان و والده سنک قولندن طوتوب
بنجره نیک اوکنه کتوره رک :

— باق ایسته ! دو کونگزک طاولی چالنیور !
کورشی ده بن محاربه ده دشمنله ایسه جکم !
دیدی . جعفرک کتور دیکلی محله برجم غفیر
یشیل باراق اتنده نجمع ایدرک ، شرفینر او قویوب
طاول چاله رق دین اوغرینه غزایه کیده جک کوکلی
افرادینی طوبلا مقده ایلدیلر .

صادق انا نیک کوزلر نندن یاشلر آه رق :

— آل کتور ارسلانم ! قیزمه بوندن شرفلی
برد کون یاپله منز ! اختیار ولسه یدم بن ده سکا
رفاقت ایدردم ! مادامکه بونی یایتم ، اوغلم ده
یوقدر قیزمک زوجی بوشانی وظیفه بی افاضل سون !
دیدسی و زوجه سنک مانعته قولاق آصواب
صحنه نیک قولندن طوته رق جعفره تسلیم ایلمدی !

جعفر کتیر مش اولدینی کوی ارا به سنه صحنه بدی
بندیره رک اقامت ایدینی نایه نیک بولنی طوندی .

صحنه نیک آنا می ده بر ساعت صکره قیزنه لازم
اولان کلینک ایسه و سائر بی اوب کندی مائلری
اولان او کوز ارا به سنه را کبا بوله چیتدی .

۳

ارتسی صباح جعفری بر کیم بک کلین اولان صحنه
کیدیر بیور و سلاحلرینی ایله طاقوردی ! مفارقت
ایچمه سوزشلی اولدی ! صادق انا نیک حریمی
قیزینی اوب کتورمک ایسته مش سهده صحنه اوبینک
نوازشله تسلیم قیاب اولقرن ایسه قان و والده سیله
قان پدیرینک نزنده قلوب نأثر لیه اشتراک ایتکی
تر جمیع ایشدی !

کونلر کچوردی ، او کینش وادیلر ، اوزاقتن بربری
اوستنه یغیش کی کورسین طاعلر بر کجه لک کلینه
هپ محل حربی ارا نه ایدیلور ، جعفرک قانلر
ایچنده قانلر خیالی ایسه بر ظل مهیب کی کوزلری
او کندن کچوردی .

رکون جعفرک یاره نیش اولدینی طوبدیلر !
اونش کون صکره ده خانه لیشک اوکنده برکوی
آرا به سنک طوردینی کوردی . بر قاج نایه صکره
جعفره مائت وجود ایددی !

جعفر راز طوبولا لادرق اوله سه ده داخل
اولمشدی . اوبینی ، معاقبا زوجه سیله کوچوک
برادرینی دراغوش ایلمدی . اوستندن
پالطوسنی آتجه سینه جینی تزیین اتمکده اولان
بر نشان کوزه چاریدی !

پدیری — اوح اوح جعفر منون اولدم ایددی
دیکر لری ده ایقای تبریک ایلدیلر .

جعفر — بابا ! باق کور یورسین یا ! صاه صاعلا .
مم ! ایانغم راز آقصابور سهده قوشتملغمه بیه ضرر
ویریمور ! بو کون سزی برایی ساعت قدر کورمکه
کدم نه کیده حکم !

والده سی — نه ! بنه محرمه بی کیده جکسین ؟
هیچ اولورمی ! صحنه بدی نصل راقوب کیده جکسین ؟
جعفر — آنه جکم ! بر کجه لک کلین ایکن نصل
براقوب کیدم ایسه نه اوله کیده حکم ! دین و وان
هر شیدن عزیزدر ! دکلی صحنه ؟ صحنه نیک یوزی
علامت فخر ایله قیزاردی ! زوجه طوغری ایلر ولیدرک :
— جعفر ! بنده سندن بکلده دیکم بودر ! الله
بولنی آجیبو ایتسون انشالله مظفرأ عودت
ایدرسین ! دیدی .
سر سحرره
امینه سمیه

تشکر

غز نه مزه کاغد و برمکه اولان کاغدی آمده شو
افندی بونسخه من ایچون و برمکی کاغدی مجانا
اعطا ایله اظهار حبت ایش اوغله کیندینه کربد
محتاجینی نامه علنا بیان تشکر ایلرز .

سلانیک جدید مکتب صنایعی مطبعه سهده طبع اولمشدر